

07.01.2022

## Nastavíme nový efektívny dozor v sociálnych veciach

Vytvoriť systém dozoru nad výkonom v sociálnej oblasti je cieľom novej právnej úpravy, ktorú pripravilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Nový zákon o inšpekcii v sociálnych veciach má zvýšiť kvalitu a zabezpečiť férové zaobchádzanie a ochranu najzraniteľnejších skupín obyvateľov odkázaných na pomoc iných. Rovnako má zabezpečiť vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie stanovených povinností v tejto oblasti. Ak navrhované znenie zákona uspeje v legislatívnom procese, jeho účinnosť sa predpokladá od júla 2022.

Návrh zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je možné pripomenkovať do 19. januára 2022.

Návrhovaný zákona o inšpekcii v sociálnych veciach zavádza správny dozor ministerstva v oblasti sociálnych vecí. Účelom je vytvoriť funkčný systém kontroly nad plnením zákonom určených povinností aj voči tým subjektom, ktoré inak nie sú podriadené rezortu práce. Ide o inštitúcie, ktoré poskytujú sociálne služby, vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, či pôsobia na úseku kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Ministerstvo práce bude môcť pri zistených nedostatkoch u daného dozorovaného subjektu právne zasiahnuť, okrem iného aj uložením sankcií. Tieto kompetencie dostane do rúk nový špecializovaný nezávislý útvar, ktorý na tento účel vznikne na ministerstve.

*„Doterajší systém kontroly a dohľadu nad poskytovaním sociálnej pomoci je rozdelený medzi viacerými štátnymi inštitúciami, a tým sa stáva neprehľadný, a v mnohých prípadoch aj neefektívny. Preto sme sa rozhodli od základov zmeniť a zlepšiť doterajšie kontrolné postupy. Účinným dozorom chceme predovšetkým posilniť ochranu najzraniteľnejších skupín obyvateľov, či už ide o seniorov, osoby so zdravotným postihnutím, ktorí sú odkázaní na pomoci inej osoby alebo deti a ich rodiny, ktoré potrebujú odbornú pomoc,“* spresnil minister práce, sociálnych vecí a rodiny Milan Krajniak.

### SÚČASNÝ STAV

Kompetencie v oblasti kontroly sú dnes rozdelené medzi viaceré subjekty: samosprávy, organizačné útvary ministerstva, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a tiež úrady práce. Z takto nastaveného systému doslova „uniká“ kontrola samotnej kvality poskytovanej starostlivosti, napr. starostlivosti o takmer 75,5 tisíc osôb, o ktorých sa starajú neformálni opatrovatelia či osobní asistenti. V tomto prípade ide najmä o domácu starostlivosť, ktorú zabezpečujú rodinní príslušníci a poberajú príspevok na opatrovanie. Výrazným problémom je tiež nedostatok personálnych kapacít, ktoré samotné kontroly vykonávajú.

### INŠPEKCIA PO NOVOM

Nový zákon o inšpekcii v sociálnych veciach spája prvky vonkajšej kontroly (dozorovaný subjekt nie je podriadený vykonávateľovi správneho dozoru, napr. zariadenie sociálnych služieb, akreditovaný subjekt) a vnútornej kontroly (dozorovaný subjekt je podriadený vykonávateľovi správneho dozoru, napr. úrad práce, sociálnych vecí a rodiny).

Cieľom je, aby sa práve zlepšením kontroly zvýšila kvalita poskytovaných sociálnych služieb, rovnako opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a tiež účelnosť využívania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

Návrh zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je vypracovaný na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2024, ktorým sa štát zaväzuje k vytvoreniu funkčného systému nezávislej kontroly sťažností a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb, aj v súlade s reformou dlhodobej starostlivosti na Slovensku.

**Celý materiál k navrhovanému zákonu je zverejnený na stránke SLOV-LEX:**

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/811>